

Е. Самойлова

**КУЛЬТУРНИЙ ПРОЦЕС
ТА ФОРМУВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ХОРЕОГРАФІЧНИЙ АНСАМБЛЬ»**

E. Samoilova

**CULTURAL PROCESS AND FORMATION
OF THE DISCIPLINE “CHOREOGRAPHIC ENSEMBLE”**

«Хореографічний ансамбль» — навчальна дисципліна, яка є складовою частиною навчання та професійної підготовки майбутнього артиста професійного хореографічного колективу, балетмейстера-репетитора та керівника аматорського колективу. Саме тут використовуються та об'єднуються знання, вміння та навички, які студент отримує на фахових дисциплінах з сучасного танцю, класичного танцю, народно-сценічного танцю, мистецтва балетмейстера, гімнастики.

При визначенні завдань та змісту хореографічної роботи зі студентами слід зважати на психологічні, фізичні та музично-рухові особливості їх розвитку. Студент починає розуміти, що танець — це німа мова, що один і той самий рух може мати різне значення, а в танцях розкриваються різноманітні образи. Може простежити закономірності, що характер виконання танцю залежить від його музичного супроводу. Студент дотримується культури одягу (танцювальна форма та взуття, охайна зачіска, відсутність прикрас) та поведінки (вітається з дорослим за допомогою танцювального уклону, не розмовляє, не відволікає партнера, не заважає іншим під час заняття).

Особлива увага приділяється базовому розігріву. Базовий розігрів (включає в себе пророблення всіх частин тіла). Вправи для розігріву та розвитку м'язів шії, плечового поясу, рук, тазу, стегон, колін, гомілки, стопи. Елементи партерної гімнастики.

Роботі в хореографічному колективі необхідно приділяти особливу увагу, щоб у студентів розвивалась танцювальність, щоб рухи їх ставали технічнішими, вправнішими, набувалася вдала манера виконання. У зв'язку із цим вивчення цього предмета передбачає самостійну роботу студентів.

Для кращого опанування матеріалу та поповнення своїх знань, студентам рекомендується занотовувати окремі рухи, комбінації та етюди, використовуючи коротку систему запису рухів та малюнків.

Також важливо почуття стилю танцювального напрямку, який виконується. Необхідно дотримуватись стилістики хореографії, певного танцювального напрямку. Стиль можна назвати характером танцю, і дуже важливо його дотримуватись.

Крім цього, необхідно відвідувати репетиції і концерти ансамблів сучасного танцю інших міст країни, звертаючи увагу на рівень виконавської майстерності, тематику хореографічних творів, правдивість костюму, зв'язок хореографічної лексики та музики.

Необхідно слідкувати за проведенням всеукраїнських та міжнародних конкурсів і фестивалів із сучасної хореографії.

Сценічний простір, наданий танцівнику, у якому йому допустимо рухатись, повинен бути максимальною заповнений його тілом, звичайно, не одночасно, а в процесі виконання поставленого хореографічного завдання. Безумовно, це залежить від композиції, створеної балетмейстером, але і сам виконавець повинен

уміти розширяти, подовжувати кожний свій рух, максимально заповнюючи сцену, звичайно, якщо це не йде врозріз із характером лексики.

Хореографія — це сценічне мистецтво, тому для втілення образу чи характеру артисту допомагає акторська майстерність. Передусім для танцівника це пластична акторська виразність, коли обличчя виконавця виражає мінімум емоцій, але його танець залишається наповненим тим образним завданням, яке він виражає. Це залежить від уміння м'язів, якими керує актор-виконавець, випромінювати за допомогою прийомів руху поставлене образно-пластичне завдання. Тоді виникає відчуття, що «танцює все тіло і душа».

Рідко можна побачити псевдоакторський прийом у танцівників — мімічний супровід музично-поетичної основи номеру, тобто співання тексту пісні, під яку виконується танець. Цей прийом йде від бродвейських мюзиклів, де одночасно здійснюється танець і вокал. Крім випадків, коли це оговорюється балетмейстером, частіше це відбувається від внутрішнього затиску або невміння знайти для обличчя належних мімічних фарб. Обличчя танцівника повинно виражати заданий образ, але міміка має бути природною, необхідно уникати гримас, лицевого затиску, виникнення синдрому «маски».

Всі складові частини ансамблевої роботи дуже важливі. Але основна частина репетиційного часу повинна приділятися роботі над засвоєнням репертуару.

Також важливою є поза — сценічна культура виконавців. Мається на увазі відношення до виступів колег, культура незалежного оцінювання творчості іншої людини. По-перше, оцінка завжди є суб'єктивною, по-друге, вона може бути упередженою або неупередженою. Але незалежно від того, позитивно чи негативно оцінена робота колеги по мистецтву, потрібно пам'ятати про культуру поведінки, утримуватися від різких зауважень вголос, треба вміти зробити правильні висновки для подальшої роботи над собою і не забувати, що ми ставимось до людей і їх творчості так, як бажаємо, щоб вони ставились до нас.

Виконавець має бути творчим глядачем, з доброзичливою увагою дивитись інші виступи, повинен вміти аналізувати їх, бути небайдужою, зацікавленою творчою особистістю.

Відсутність досліджень дисципліни «Хореографічний ансамбль» демонструє гостру проблему хореографічної освіти — відсутність навичок роботи над створенням власної хореографії, яка має відображати емоційний стан нашого сучасника, дійсність якого за історичними, культурними і соціальними ознаками відмінна і також унікальна.

Дисципліна «Хореографічний ансамбль» в Україні знаходиться в стадії розвитку, попри те, що немає належної інфраструктури, підтримки з боку держави. Проте колективи активно переймають досвід зарубіжних колег, беруть участь у майстер-класах, запрошуючи хореографів для постановки нових вистав.

T. Brahina, Yu. Brahina

ROOTS OF JOHN NEUMEIER'S CREATIVITY

Т. Брагіна, Ю. Брагін

ВИТОКИ КРЕАТИВНОСТІ ДЖОНА НОЙМАЙЄРА

John Neumeier, the internationally known choreographer and director of the German companies since 1973 is a somewhat controversial person in a dance world. His